

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE JAROSŁAWSKIM NA LATA 2011-2016

WSTĘP

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 jest efektem realizacji ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych powiatu należy opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie i przeciwdziałaniu przemocy.

Kwestia przemocy w rodzinie od wielu lat uważana jest za istotny problem społeczny, który dotychczas był mniej zauważalny i przemilczany. Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety i dzieci, czy też osoby starsze. Przemoc w rodzinie jest jedną z najcięższych form naruszenia praw człowieka. W każdym przypadku jest naruszeniem godności, która stanowi istotę praw człowieka. Naruszanych jest przy tym wiele innych praw, jak prawo do zdrowia, prawo do wolnego wykonywania zawodu, prawo do ochrony przed pracą przymusową, prawo dysponowania środkami finansowymi i rzeczowymi. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest naczelnym składnikiem godności ludzkiej i dlatego kwestia ta powinna zawsze zajmować priorytetowe miejsce w kształtowaniu polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do przemocy dochodzi zarówno w rodzinach patologicznych jak i w rodzinach tzw. zwykłych (które nie mają nic wspólnego z patologią). Przemoc jest demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli nad drugą osobą. Powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Doznawanie lub bycie świadkiem przemocy przez dzieci prowadzi do nieodwracalnych skutków, które mogą objawić się dopiero w życiu dorosłym.

Rodzina jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Służby publiczne z pewnością powinny szanować intymność sfery domowej, lecz nie w sytuacji, gdy interwencja instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy jest konieczna dla zapewnienia bezpieczeństwa jednostki w jej rodzinnym środowisku. Samo stwierdzenie, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, nie jest już wystarczające do jej zapobiegania.

Konieczne jest takie udoskonalenie systemu prawnego, które zapewniłoby nie tylko ściganie sprawców i egzekucję postanowień sądu, lecz dawało ofiarom warunki do obrony i zapewnienie bezpieczeństwa. Objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie stanowczych działań wobec sprawców przemocy to główne administracji państwowej i samorządowej. Celem programu do osiągnięcia którego ma przyczynić się realizacja zadań i działań zaplanowanych w programie jest **pobudzenie aktywności instytucji i służb do zmniejszenia skali przemocy** i towarzyszących mu zjawisk patologicznych oraz zwiększenie poziomu świadczeń i wrażliwości społecznej na występowanie tego problemu w rodzinach naszego powiatu.

Program został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu a diagnoza opracowana została przy współpracy miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, Komendy Powiatowej Policji oraz Sądu Rejonowego. Założenia programu są zbieżne z celami zawartymi w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie jarosławskim na lata 2008-2015.

Projekt programu został przedstawiony do konsultacji wszystkim ośrodkom pomocy społecznej powiatu, służbom Policji, Sądowi i zespołom kuratorów. Uwagi tych instytucji zostały uwzględnione w programie.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy

1. Definicja przemocy w rodzinie

Zgodnie z art.2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

2. Cechy charakterystyczne przemocy

Przemoc jest:

- **intencjonalna**, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,

- **siły są nierównomierne** – ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy,
- **przemoc narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności i szacunku, itp.)
- **powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie fizyczne i psychiczne ofiary, narażając je na poważne szkody, włącznie z utratą życia. Ból i cierpienie sprawiają, że ofiara ma mniejsze zdolności samoobrony.

Przemoc domowa, jak wynika z definicji nie jest czynem jednorazowym. Często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię. Przemoc domowa zwykle powtarza się według zauważalnych prawidłowości. Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz:

- **faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych (drobne nieporozumienia, błahostki, agresja).
- **faza ostrej przemocy**- następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji
- **faza miodowego miesiąca**- jest to faza skruchy i okazywania miłości. Sprawca na nowo uwodzi ofiarę, przeprosza, obiecuje poprawę, jest uczynny i miły, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy. Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem zarówno zachowanie sprawcy, jak i skutki są coraz bardziej dotkliwe. Trzecia faza „ miodowego miesiąca” jest coraz krótsza, staje się zaledwie tygodniową czy kilkudniową przerwą.

3. Rodzaje przemocy

Ze względu na strategię działania przyjętą przez sprawcę wyodrębnia się:

- **przemoc fizyczną** - sprawca używa siły, powoduje uszczerbek na zdrowiu, przyjmuje ona postać popychania, uderzenia, policzkowania, szarpania, potrząsania, kopania, duszenia, bicia otwartą dłonią, pięścią lub przedmiotami;
- **przemoc psychiczną** – sprawca podejmuje działania w celu obniżenia u ofiary poczucia własnej wartości, wywołuje u ofiary stany lękowe i depresyjne;
- **przemoc seksualną** – obejmująca różne działania, w tym zgwałcenie czy wymuszony stosunek płciowy w ramach związku;
- **przemoc ekonomiczną** – np. utrzymywanie osoby zależnej w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego;
- **przemoc w wymiarze społecznym** – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

● **zaniedbanie** – to zjawisko społeczne, które odnosi się do relacji dziecko – rodzic. Będzie to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka.

4. Kryzys i interwencja kryzysowa

Ze zjawiskiem przemocy nieodzownie związany jest kryzys i sposoby przeciwdziałania jemu w postaci tzw. interwencji kryzysowej.

W praktyce na interwencję kryzysową składają się najczęściej następujące działania:

- udzielenie wsparcia emocjonalnego, ułatwiającego odreagowanie emocji;
- konfrontowanie z rzeczywistością i przeciwdziałanie tendencjom do zaprzeczania i zniekształcania, aby sformułować najważniejszy w danym momencie problem do rozwiązania;
- dokonanie oceny dotychczasowych sposobów radzenia sobie pod względem ich przystosowawczego bądź też nie przystosowawczego charakteru;
- odwołanie się do sprawdzonych strategii radzenia sobie lub stworzenie nowych;
- utworzenie planu pomocy

II. Przemoc w rodzinie w dokumentach prawnych

1. Podstawy prawne w Polsce

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie swe uwarunkowania prawne czerpie przede wszystkim z **ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125 z 2010r., poz. 842)** oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Inne akty prawne niezbędne do realizacji Programu to:

- ▶ ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ▶ ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- ▶ ustawa z dnia 15 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r. Nr 9, poz.59 z późn. zm.),
- ▶ ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 89 poz. 555 z późn. zm.)
- ▶ ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 28 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 179 poz. 1485).

2. Dokumenty Unii Europejskiej

- ▶ Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993r.
- ▶ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000r.

3. Inne Dokumenty

- ▶ Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2013.

III. Działania podejmowane wobec ofiar i sprawców przemocy przez podmioty odpowiedzialne za udzielenie pomocy w powiecie jarosławskim

Skala przemocy, jej zasięg oraz dolegliwości społeczne decydują o tym, jaki powinien być system przeciwdziałania przemocy domowej. Na terenie naszego powiatu podejmowane są działania wspierające ofiary przemocy i zapobiegające jej. Zgodnie ze swoimi kompetencjami odpowiednie działania na terenie powiatu jarosławskiego podejmują: Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działające przy miejskich i gminnych samorządach, Sąd Rejonowy oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu.

Poniżej przedstawiamy informacje statystyczne uzyskane od w/w podmiotów, obrazujące zakres problemu.

**1. Działania Gminnych/ Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej
wspomagające ofiary przemocy**

lp	Nazwa ośrodka	Liczba rodzin		Niebieskie karty		Pomoc materialna		Praca socjalna		Porady psychologa		Porady pedagoga		Porady prawnika		Skierowanie do PIK		Skierowanie do Komisji ds. RPA		Współpraca z Policją	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
1	MOPS Jarosław	59	49	28	16	38	27	56	39	39	22	12	6	33	20	22	21	22	14	42	30
2	MOPS Radymno	22	20	0	0	5	3	22	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	20
3	GOPS Jarosław	36	36	0	0	36	36	36	36	16	16	10	10	12	12	0	0	14	14	29	29
4	GOPS Radymno	5	4	4	4	5	4	5	4	0	0	2	4	0	0	5	4	2	3	3	4
5	GOPS Chłopice	10	8	0	0	10	8	10	8	0	0	2	3	0	0	4	2	2	2	8	6
6	GOPS Laszki	4	4	0	0	3	3	4	4	0	0	30	30	0	0	0	0	0	0	0	0
7	GOPS Pawłosiów	26	14	3	0	8	8	26	14	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	11	3
8	GOPS Pruchnik	30	20	0	0	10	10	50	35	0	0	12	8	0	0	0	0	20	15	30	50
9	GOPS Rokietnica	18	12	21	16	18	12	18	12	0	0	0	0	0	0	0	0	9	2	3	2
10	GOPS Rożwienica	0	7	0	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
11	GOPS Wiązownica	45	37	45	37	45	37	45	37	0	0	45	37	0	0	0	0	0	0	45	37
	Razem	255	211	101	80	272	148	272	216	55	38	113	98	45	32	31	28	73	51	193	183

Najczęściej do stosowania przemocy dochodzi po spożyciu alkoholu, rzadziej przyczyną jest osobowość sprawcy czy choroba psychiczna.

Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działające przy urzędach miast i gmin zajmują się problemami nadużywania alkoholu i rozwiązywania go, najczęściej przez kierowanie osób na leczenie. Oto jak przedstawiają się liczbowo sposoby reagowania komisji w poszczególnych gminach naszego powiatu.

2. Działania Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

L.p	Miejskie/Gminne Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przyjęte wnioski na leczenie		Skierowanie spraw do Sądu		Porady dla uzależnionych		Porady dla współuzależnionych	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
1	Komisja Miejska Jarosław	35	32	27	19	20	15	18	19
2	Gminna Komisja Jarosław	7	5	7	5	12	9	15	9
3	Miejska Komisja Radymno	16		12		20		5	
4	Gminna Komisja Radymno	25	12	13	13	2	10	1	6
5	Gminna Komisja Pruchnik	0	0	0	0	12	15	0	0
6	Gminna Komisja Chłopice	4	1	4	1	4	1	9	15
7	Gminna Komisja Laszki	11	21	6	9	7	15	9	11
8	Gminna Komisja	22	31	15	14	20	26	19	22

	Wiązownica								
9	Gminna Komisja Rokietnica	9	2	5	2	9	10	5	4
10	Gminna Komisja Rożwienica	18	3	3	3	15	17	3	4
11	Gminna Komisja Pawłosiów	19	7	2	3	17	4	0	0
	RAZEM	166	130	94	81	138	142	84	90

Na terenie powiatu jarosławskiego działa 11 Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które pomagają osobom uzależnionym od alkoholu poprzez: prowadzenie z nimi rozmów interwencyjnych (których efektem może być leczenie odwykowe), kierując wnioski do Sądu o zastosowaniu obowiązku podjęcia leczenia w systemie zamkniętym.

3. Działania podjęte przez Sąd Rejonowy w Jarosławiu wobec sprawców przemocy w latach 2007-2010

Liczba wydanych orzeczeń sądowych w sprawach karnych o znęcanie (art. 207.k.k)

- rok 2007- 40
- rok 2008 - 59
- rok 2009 – 32
- rok 2010 – 50

4. Działania podjęte przez Komendę Powiatową Policji w sprawach przemocy domowej

Dane liczbowe dotyczące założonych niebieskich kart w rozbiciu na lata 2007/2008 na terenie całego powiatu jarosławskiego z podziałem na poszczególne gminy.

L..P	Gmina	2007	2008
1	Miasto Jarosław	115	167
2	Gmina Jarosław	62	71
3	Gmina Pawłosiów	51	33
4	Gmina Chłopice	43	24
5	Miasto Radymno	17	30
6	Gmina Radymno	24	57
7	Gmina Laszki	12	47
8	Gmina Pruchnik	23	30
9	Gmina Rożwienica	16	27
10	Gmina Rokietnica	6	20
11	Gmina Wiązownica	39	69
12	Razem	408	575

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Jarosławiu interwencja domowa policji w powiecie przedstawia się następująco;

Lp	Wyszczególnienie	2009	2010
1	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (ogółem)	762	526
	w tym: Dotyczące przemocy w rodzinie (procedura Niebieskiej Karty)	762	526
2	Interwencje dot. przemocy w rodzinie (miejsce interwencji) :		
	miasto	277	186
	wieś	485	340

3	Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem:	1056	907
	w tym:		
	kobiety	685	499
	mężczyźni	113	87
	małoletni do ukończenia 13 lat	172	210
	małoletni od 13 do 18 lat	86	111
4	Liczba sprawców przemocy domowej ogółem :	762	527
	w tym :		
	kobiety	14	14
	mężczyźni	747	513
	nieletni	1	0
5	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem :	641	425
	w tym :		
	kobiety	8	8
	mężczyźni	632	417
	nieletni	1	0
	w tym :		
	przewiezionych do Izby Wyrzeźwień	67	74
	kobiety	1	1
	mężczyźni	66	73
	nieletni	0	0
	przewiezieni do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	420	237
	kobiety	3	5
	mężczyźni	417	232
	nieletni	0	0
6	Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej	4	1
	pokrzywdzony/a	1	2
	sprawca	3	
7	Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych	0	0

	pod opiekę osoby spokrewnionej		
8	Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w której była przeprowadzona procedura NIEBIESKICH KART		
	z art. 207 k.k – znęcanie się nad rodziną		
	wszczętych	33	23
	stwierdzonych	0	0
	zakończonych	32	26
9.	Liczba informacji o przemocy domowej przesłanych do innych podmiotów :		
	ośrodki pomocy społecznej	158	156
	gminne komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	60	47
	placówki służby zdrowia	1	2
	placówki szkolno – wychowawcze	0	0
	organizacje pozarządowe	1	0
	inne	102	112

Na podstawie w/w danych zauważa się, że zjawisko przemocy w rodzinie w naszym powiecie ma tendencję spadkową (malejącą). W roku 2009 przeprowadzono 762 interwencje domowe w związku z procedurą Niebieskie Karty, zaś w 2010r. takich interwencji było 526. Wyraźna tendencja spadkowa ma miejsce w przypadku liczby osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy – w 2009r. takich osób było 1 056, zaś w 2010r. – 907. Spadła również liczba sprawców przemocy domowej, będących pod wpływem alkoholu – w 2009r. było to 641 osób, zaś w 2010r. już tylko 425 osób.

Dane z obszaru województwa wykazują natomiast tendencję rosnącą w przypadku interwencji policyjnych¹.

4. Działania w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej

¹ Wg danych z wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2010-2013.

Interwencja kryzysowa jest formą specjalistycznej pomocy w nagłych stresowych zdarzeniach skierowana na wsparcie emocjonalne osoby, rodziny. W ramach funkcjonującego od 2001 r. przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu Punktu Interwencji Kryzysowej wszystkim osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych oraz znajdujących się w sytuacjach kryzysu udzielane są nieodpłatne porady. W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielane są porady radcy prawnego, psychologiczne, socjalne. Prawnik udziela porad i informacji m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego. Konsultacje psychologiczne, jak również pracownika socjalnego obejmują doradztwo, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Odbývają się również sporadycznie spotkania indywidualne ze sprawcami przemocy.

W okresie od 2009-2010 roku z w/w porad skorzystało ponad 400 osób. W sytuacji gorącej przemocy, kiedy istnieje konieczność odseparowania ofiary od sprawcy tut. centrum współpracuje ze specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie z siedzibą w Korytnikach k/Przemyśla, w Gorzycach k/Sandomierza, Lesku oraz Nowej Sarzynie.

Aby skutecznie zapobiegać przemocy i zwalczać jej negatywne skutki konieczne jest podjęcie szerokich działań wobec sprawców przemocy, uwzględniających bezpośrednie oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.

Obecnie od marca 2011r. realizowany jest program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. Oferta skierowana na pracę ze sprawcą jest jednocześnie odpowiedzią na zapotrzebowanie ofiar, które oczekują zmiany zachowań sprawcy przemocy. Sprawca rzadko przyjmuje do świadomości istotę i konsekwencje swoich czynów. W programie uczestniczy 15-stu mężczyzn z terenu powiatu jarosławskiego, którzy nie radzą sobie z kontrolowaniem i opanowaniem własnych negatywnych emocji. Program ma charakter psychoedukacyjny, który polega na przekazaniu wiedzy na temat przemocy oraz korekcyjny, który polega na trenowaniu umiejętności zachowań nieagresywnych i asertywności.

Celami programu jest między innymi:

- redukcja zachowań agresywnych
- kształtowanie postawy partnerstwa oraz szacunku wobec drugiej osoby
- nauka nowych sposobów rozwiązywania problemów i konfliktów
- kształtowanie odpowiedzialności za popełnione czyny

- trening umiejętności społecznych
- kształtowanie odpowiedzialności za popełnione czyny

Program ten będzie kontynuowany w następujących latach przy ścisłej współpracy PCPR- u, Sądu i Prokuratury.

IV. Cele programu

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem stojącym przed osobami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej jest zmiana postaw i świadomości społecznej w zakresie problemów osób krzywdzonych oraz zniesienie stereotypów utrudniających zapobieganie przeciwdziałania przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.
2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar przemocy.
3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.
4. Poprawa skuteczności działań osób i służb zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

V. Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji odnoszą się do następujących obszarów:

- profilaktyka- promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- edukacja-przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków, informowanie o możliwych formach pomocy;
- wspieranie- przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u ofiar przemocy, uświadamianie praw i możliwości rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, prawną i socjalną oraz przeciwdziałanie izolacji rodzin dotkniętych przemocą.
- interwencja-przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja i oddziaływanie na sprawców.

VI. Harmonogram działań Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2016.

Cele do realizacji	Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji	Źródła finansowania
Cel I. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją własną oraz rówieśników	1. Prowadzenie zajęć Wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych 2. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym 3. Opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. 4. utworzenie Punktu NSLT (Narodowej Sieci Leczenia Zaburzeń Regulacji i Emocji Stresu Traumatycznego Dzieci i Młodzieży)	- szkoły i placówki edukacyjne - świetlice i placówki wsparcia dziennego - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie - Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne - Gminne komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Ośrodki Pomocy Społecznej - Organizacje pozarządowe , kościoły i związki wyznaniowe - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	2011-2016	Budżet samorządu - powiatu - gminy Oraz środki pochodzące z organizacji pozarządowych - w ramach projektu konkursowego EFS

Cel II. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie	1. Promowanie nieagresywnych zachowań w mediach (prasa, telewizja, radio)	1. Współpraca z mediami 2. Kampanie informacyjne 3. Promowanie zadań realizowanych w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Interdyscyplinarne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Media	2011-2015	Bez nakładów
	2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne, 2. Praca socjalna 3. Aktywizacja zawodowa 4. Interwencja kryzysowa 5. Grupy wsparcia 6. Promocja i realizacja „Niebieskiej karty” i „Niebieskiej linii”	-Ośrodki Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Policja, sąd , prokuratura - Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR	2011-2016	Bez nakładów
	3. Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	1. Udzielanie i zapewnienie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania , pobytu lub rodziny 2. Udzielanie i zapewnienie bezpiecznego schronienia rodzinom dotkniętym przemocą w mieszkaniu kryzysowym lub specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy 3. Pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą 4. Utworzenie grup wsparcia	- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR - Ośrodki Pomocy Społecznej -Policja , Sąd , prokuratura - specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy	2011-2016	Budżet samorządu - powiatu - gminy oraz środki pochodzące z organizacji pozarządowych
Cel III. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie	1. Edukacja sprawców	1.Poradnictwo psychologiczne , pedagogiczne, rodzinne, socjalne 2. Terapia indywidualna i grupowa 3. Warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy 4. Utworzenie punktu konsultacyjnego dla sprawców przemocy	Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Policja , sąd , prokuratura, areszt śledczy	2011-2016	Środki własne Powiatu, środki z budżetu wojewody

Cel IV . poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie zjawiska występowania przemocy w rodzinie.	1. Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie	1. Poradnictwo specjalistyczne 2. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 3. Stworzenie sprawnego systemu przepływu informacji oraz koordynacji służb	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Interdyscyplinarne zespoły przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Policja - służba zdrowia	2011-2016	Środki własne Powiatu , środki z budżetu Wojewody i Marszałka
	2.Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy	1. Prowadzenie rejestrów udzielanych porad i wsparcia dotyczących przemocy domowej	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2011-2016	Bez nakładów

VII. Ewaluacja programu

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie, poprzez sprawdzanie skuteczności działań. W zależności od stopnia realizacji będzie podlegał korekcie, mającej na celu osiągnięcie celów założonych w programie.

Ewaluację programu prowadzić będzie PCPR przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów programu. Informacje o realizacji programu będą składane Radzie Powiatu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności PCPR oraz oceny zasobów pomocy społecznej.

VIII. Zakończenie

Efekty realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Jarosławskim zależą od stopnia współpracy wszystkich jednostek i instytucji, zaangażowania osób pracujących i realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także ich wrażliwości na problem krzywdzenia ofiar a w szczególności dzieci oraz wycucia i uważności w trakcie podejmowanych interwencji.

Ponieważ przyczyn stosowania przemocy jest wiele, są różne i trudne do jednoznacznego zdefiniowania, dlatego też istotną rolę w przeciwdziałaniu będzie odgrywać działanie profilaktyczne i umiejętność ludzi zaangażowanych w rozpoznawanie i niwelowanie zagrożeń, zwłaszcza gdy ofiara przemocy jest dziecko. Będzie to miało duży wpływ na proces socjalizacji rodziny i niedopuszczania do zjawisk patologicznych u dzieci dotkniętych przemocą, jak naśladownictwo rodziców, przemoc rówieśnicza, agresywność i zachowania przestępcze.

Duże znaczenie w ograniczeniu i przeciwdziałaniu przemocy PCPR upatruje w efektach realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego wobec sprawców przemocy domowej, który rozpoczął się w marcu bieżącego roku.

Ponadto ogromną rolę w wspieraniu rodziny dotkniętej przemocą upatruje się w działaniu zespołów interdyscyplinarnych, których członkowie działając w otoczeniu rodzin znających bardziej ich problemy, potrafią najlepiej i najtaniej zdiagnozować i zastosować najwłaściwsze i adekwatne do sytuacji rozwiązania.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
LESZEK SZCZYBYŁO**